

Delavska

GLASILO

PRAVICA

KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Popolna enodušnost v vrstah Jugoslovanske strokovne zveze

Seja vodstva JSZ 22. januarja 1939

V nedeljo 22. februarja se je vršila v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice seja vodstva Jugoslovanske strokovne zveze. Vodstvo JSZ sestavljajo člani načelstva, nadzorstva in namestniki ter predsedniki vseh strokovnih skupin JSZ. Med članstvom je vladalo za to sejo silno zanimanje. Udeležilo se je je nad 160 članov in članic iz vseh naših skupin.

Sejo je vodil predsednik JSZ tov. Zumer Srečko. Takoj v začetku je poudaril, da je bila zadnja taka seja pred 10 leti, ko je vodstvo JSZ sprejelo spomenico o potrebah slovenskega delavstva in jo poslalo na najvišja državna mesta. To se je zgodilo v času najhujše diktature, ko so vsi drugi strahopetno čepeli v varnih zavetiščih. Predsednik je nato prebral pismo, ki ga je zborovalec poslal tov. Jože Gostinčar, ki se zaradi bolezni seje ni mogel udeležiti, in v katerem poziva vodstvo JSZ, da neomahljivo vztraja na poti, ki jo je dr. J. Ev. Krek začrtal Jugoslovanski strokovni zvezi.

Tov. Zumer je nato razgrnil zgodovino JSZ, ki se je morala že od vsega početka boriti za svojo neodvisnost. Poročal je o svojem obisku pri g. škofu dr. Rožmanu, ki se trudi za zблиžanje med JSZ in ZZZ od ustanovitve ZZZ. V preteklem tednu pa je v »Slovenec« objavil predsednik ZZZ g. Preželj poziv na skupine JSZ za združitev z ZZZ. O tem vprašanju naj odloča današnja seja, pri kateri je navzoč tudi škofov zastopnik g. p. Angelik Tominec. Tov. predsednik je poudaril, da izroča usodo JSZ v roke zastopnikom skupin, ki naj po svoji vesti odločajo o njenem nadaljnjem delu.

Po nekaterih poročilih o strokovnem delu se je prigrisalo k besedi strokovni tajnik Peter Lombardo, ki je zagovarjal združitev JSZ in ZZZ v enotno organizacijo, opustitev vodilnih načel demokracije in prilagoditev trenutnemu položaju. Njegova izvajanja pa so naletela med udeleženci seje na velikanski odpor in burne proteste.

Za tem so se oglašali po vrsti številni tovariši z dežele, ki so predvsem poudarjali, da JSZ ne sme s svoje dosedanje poti, da pa kljub temu puščamo odprta vrata za sporazum z drugim delom kat. delavstva, ki pa mora kreniti s svoje dosedanje smeri k osnovnim smernicam JSZ.

Ob koncu so štajerski tovariši predlagali resolucijo o stališču vodstva JSZ. Za resolucijo so glasovali vsi zastopniki skupin, proti je glasovala samo predsednica tekstilne skupine v tovarni Stora v Št. Vidu.

Seja vodstva JSZ je znova pokazala, da so vsa prizadevanja po razbitju JSZ zastoj. Danes je položaj razčistjen. Naše članstvo pozna tiste, ki ga hočejo speljavati na stranska pota. In v nedeljo 22. januarja je že tudi z njimi obračunalo.

Za Krekovo organizacijo je v vsakem položaju in razmeram mogoča le ena pot: Smer, ki nam jo je začrtal Janez Krek, pot krščanskega življenja, delavske zavesti in dejavne demokracije!

Sklepi seje vodstva JSZ

Vodstveni zbor Jugoslovanske strokovne zveze, sestojec iz načelstva, širšega načelstva in predsednikov strokovnih skupin Jugoslovanske strokovne zveze, je v nedeljo 22. januarja 1939 razpravljal o položaju Jugoslovanske strokovne zveze.

Poročilo o položaju v organizaciji so podali predsednik JSZ in zastopniki krajevnih skupin. Na podlagi teh poročil in razgovorov so bili sprejeti sledeči sklepi:

Vodstvo in zastopniki skupin JSZ ponovno poudarjajo, da hoče JSZ ostati kot doslej neodvisna strokovna organizacija slovenskega krščanskega delavstva, ki stremi za preobrazbo družabnega reda v skladu s krščanskimi načeli družbe. Na teh temeljih je bilo ustanovljeno od dr. Janeza Evangelista Kreka, na teh načelih je delovala 40 let med slovenskim delovnim ljudstvom in bo na teh načelih vztrajala tudi naprej.

Slovensko krščansko socialno gibanje je bilo od vsega začetka branitelj duhovnih in gmotnih potreb slovenskega delovnega ljudstva; zaveda se tudi danes svojih dolžnosti v skrbi za boljše prihodnost slovenske narodne skupnosti. JSZ kot predstavica slovenskega krščanskega socialnega gibanja je bila vedno glasnik prave ljudske demokracije, temelječe na resnični ljudski svobodi. Za spoštovanje tega načela se je vedno borila in ga priznava tudi drugim. Zato odklanja odločno in s protestom, da bi si kdor koli prilaščal monopol bodisi na katoliško bodisi na slovensko skupnost. Tozadevno pristojnost priznavamo samo škofu in papežu in nikomur drugemu.

Vodstvo in zastopniki skupin JSZ enoglasno in najodločneje obsojamo način boja, ki ga zadnja leta vodi proti JSZ Zveza združenih delavcev. Tembolj pa moramo še obsoditi način, kako je ZZZ s svojo objavo v »Slovenec« z dne 19. I. 1939 ponudila roko sprave. Ta ponudba ne izraža najmanjše pomirljivosti in spravljivosti; nasprotno, spremljajo jo očite in prikrite grožnje, ki nujno vsako odkritost razpravljanja onemogočajo. Funkcionarji JSZ ne moremo takih ponudb vzeti za resne in odkrite, temveč jih moramo smatrati le za nov napad, ki daje misliti na nov način neodkritega boja proti JSZ. Čutimo dolžnost opozoriti slovensko javnost na dejstvo, da je ZZZ v današnjem sestavu le majhen del državne delavske organizacije, ki ima svoje vodstvo izven Slovenije. Toda kljub temu JSZ tudi sedaj ne odklanja sporazuma, toda sporazum mora biti sporazum, ne pa diktat. ZZZ mora najprej izjaviti, da gre prav tako v borbo proti vsemu, kar hoče okrniti svobodo organiziranja in delavskega gibanja. Šele potem je mogoče priti do kakšnih razgovorov, ki morajo bazirati na »celjskem paktu«.

Vodstvo in funkcionarji JSZ z veseljem ugotavljamo, da se člani JSZ zavedajo važnosti neodvisne slovenske krščansko socialne strokovne organizacije. Za njen obstoj in razvoj smo pripravljani vsi voditi boj kot doslej tudi v prihodnje. Javni in prikriti napadi, ki trajajo že več let, niso mogli razcepiti vrst zavednega delavstva.

Zastopniki skupin JSZ izrekamo zaupnico svojemu svobodno izvoljenemu vodstvu ter pozivamo vse organizirano delavstvo, da strne svoje vrste in da častno vztraja v borbi za svojo organizacijo tudi v naprej.

Vodstvo JSZ za izpopolnitev socialne zakonodaje

Seja vodstva JSZ je poleg resolucije o splošnem položaju in smeri organizacije sprejela tudi naslednjo resolucijo:

Vodstvo JSZ je razpravljalo tudi o strokovnih vprašanjih in socialni zakonodaji. Soglasno je ugotovilo:

1. Da je v ministrski uredbi o minimalnih mezdah, arbitraži in rabsodništvu zvišati osnovno mezdo od 2 na 3 din na uro. Sedanjo mezdno lestvico so zaradi uvrstitve obratov v posamezne grupe marsikateri delodajalci smatrali za lestvico »realnih mezd«, katerih primernost druginjskih razmeram in vrednosti delavčevega dela je že ugotovila kr. banska uprava. Pri ve-

čini pogajanj zlasti v obrtnih strokah so podpisane organizacije naletele na take in slične ugovore delodajalcev.

V času po 1. VIII. 1937 je odpadla tudi glavna ovira za enotno minimalno mezdo s tem, da je bila uvedena minimalna mezda v sosednih banovinah ter je tako odpadlo sklicevanje na »konkurenco iz sosednih banovin«, ki je bila na zadnji anketi glavni razlog za določitev nižjih minimalnih mezd.

Ne samo potreba po najskromnejšem eksistenčnem minimumu diktira uvedbo najvišje možne minimalne mezde v dravski banovini, marveč so tudi v preteklem letu sklenjene kolektivne pogodbe v obrtnih

podjetjih jasen dokaz, da je edino le enotna minimalna mezda 3 din v obsejstranskem interesu, ker bo uvedba te mezde vsaj nekoliko omilila neloyalno konkurenco na račun nizkih delavskih mezd onih krajev, kamor doslej delavske strokovne organizacije še niso prodrle.

Izjeme čl. 3., ki so bile delno utemeljene lansko leto, sedaj niso več utemeljene, kar dokazujejo v tem času med organizacijami in prizadetimi podjetji sklenjeni mezdni sporazumi, ki predvidevajo višje urne mezde. Večina v čl. 3. navedenih podjetij ima dolgoročne dobavne zaključke ter se je njih gospodarski položaj izboljšal.

2. Uredbo o preskrbovanju brezposelnih delavcev je popraviti v toliko, da bodo kakor preje tudi sedaj imeli

(Nadaljevanje na 2. strani)

V vztrajnosti in poštenosti je naša prihodnost!

Naš stari borec in prvi Krokov sodelavec ter podpredsednik JSZ Jože Gostinčar je poslal seji vodstva JSZ naslednje pismo:

Dragi tovariši!

Današnja seja vodstva JSZ naj bi bila posebno zanimiva in pomembna. Gre za ponudbo združe-

nja obeh organizacij. Mi smo gotovo vsi za mir med krščanskim delavstvom, toda ne na način volka, ki je vabil k sebi ovco, da bi jo požrl. Vabilo v »Slovenca« je naravnost žalitev, mimo katere moramo iti le z obžalovanjem, da se nekdo tako globoko spozabi in jasno izjavi, kakor da so delavci pri JSZ sami otroci. Ako jim nismo dovolj »katoliški«, bomo v tej družbi postali pogani.

Po mojem mnenju se z ozirom na varnost in mir ter na smernice JSZ ne moremo kakor koli združiti z ljudmi hudobnega namena. Po mojem mnenju je ta ponudba neprejemljiva in je kratko za odkloniti. Ker ne morem zaradi boleznih nikamor, prosim za oproščenje, da danes ne pridem k seji!

V vztrajnosti in poštenju je naša prihodnost!

Pozdrav vsem

JOŽE GOSTINČAR.

Pogajanja za novo tekstilno pogodbo niso uspela

Veljavnost dne 31. decembra 1938 odpovedane kolektivne pogodbe za tekstilno delavstvo poteče 31. januarja t. l. ter bi s 1. januarjem 1939 nastopilo brezpogodbno stanje, če do takrat ne bo podpisana nova kolektivna pogodba.

Delavske strokovne organizacije so ob enem z odpovedjo dosedanje pogodbe predložile predlog za novo, v katerem zahtevajo v glavnem:

1. Povišanje vseh tarifnih postavk za 15%.

2. Priznanje dopustov in izboljšanja socialnih ugodnosti delavstva.

3. Ureditev delovnega razmerja kurjačev in strojnikov.

4. Dopolnitev tarife s postavkami za novo uvedene oddelke, stroje in blago.

5. Reševanje lokalnih sporov in urejanje lokalnih vprašanj direktno med organizacijo in podjetjem.

6. Možnost prilagoditve tarif draginjskim spremembam brez odpovedi pogodbe.

Pogajanja za novo pogodbo so se pričela dne 18. januarja in nadaljevala v četrtek 19. januarja. V imenu zveze delodajalcev tekstilne stroke je njen tajnik dr. Golja pojasnil stališče delodajalcev, ki odklanjajo splošno povišanje mezd, češ da bi tako povišanje zmanjšalo konkurenčno sposobnost tekstilne industrije v Sloveniji proti jugu in proti uvozu iz zamejstva.

Enako iz načelnih razlogov odklanjajo uvedbo dopustov ter prepuščajo to vprašanje v rešitev naši socialni zakonodaji.

Tudi rešitev vprašanja strojnikov in kurjačev odklanjajo z motivacijo, da je vprašanje kurjačev že itak rešeno z dosedanjim pogodbo, kjer so izenačeni s profesionalisti, strojnikov pa je komaj 18, katerih delovni pogoji so itak posebno urejeni.

Tudi glede splošnega dela kolektivne pogodbe vztrajajo delodajalci v glavnem na starem besedilu, predlagajo pa naj se ukine izplačevanje 100% poviška za delo ob praznikih in se prizna le 50% poviška, za vzdrževalna in pripravljajna dela pa naj bi se povi-

šek ukinitil. Delodajalci so tudi proti neposrednemu reševanju sporov med organizacijami in posameznimi podjetji, za individualne spore, katerih podjetja na posredovanje zaupnikov ne bi rešila, pa predvidevajo sodno pot. Končno smatrajo delodajalci v času, dokler traja kolektivna pogodba, za nedopustno poravnalo postopanje v morebitnih nastalih sporih ter izvajanje posledic po uredbi o minimalnih plačah.

Delavske strokovne organizacije so k tem izjavam delodajalcev soglasno zavzele sledeče stališče:

Odločno odklanjajo vse tiste protipredloge delodajalcev k splošnemu delu kolektivne pogodbe, ki pomenijo poslabšanje doslej zagotovljenih ugodnosti in pravic delavstva. Vztrajajo na tem, da morajo ostati vse doslej zagotovljene pravice še nadalje v veljavi ter se more splošni del dopolniti s potrebnimi novimi določbami.

Vztrajajo na izvedbi splošnega povišanja delavskih mezd za 15%, ker je ta zahteva utemeljena z dvigom draginje v zadnjih dveh letih in z dejstvom, da že pri pogajanjih leta 1936 niso bile določene take mezde, ki bi ustrezale tedanjem draginjskim razmeram. S 15% povišanjem mezd se bo ustvarilo vsaj približno normalno stanje, skladno s poviškom draginje in življenjskim položajem tekstilnega delavstva.

Organizacije so poudarile, da more le zadovoljiva rešitev teh dveh točk garantirati uspešno nadaljnja pogajanja. Istočasno so organizacije vztrajale na uvedbi dopustov in ureditvi delovnega razmerja strojnikov in kurjačev ter pri posredovanju organizacij v reševanju sporov po podjetjih.

Zveza delodajalcev tekstilne stroke je po posvetovanju izjavila, da obstoji možnost glede obvarovanja vseh doslej zagotovljenih ugodnosti, odklanja pa se splošno povišanje mezd ter bi delodajalci pristali na povišanje po skupinah, in sicer nizkih mezd pod 3,25 din ter mezde 3,25 din za kvalificirane de-

katerih jih šestokrat delodajalci preganjajo.

Pri vsem tem pa je treba dati delavskim obratnim zaupnikom pri vršenju njihovih funkcij več zaščite, kakor tudi da se zakoniti predpisi striktno in strogo izvajajo.

4. Zahtevamo razpis svobodnih in tajnih volitev v Delavsko zbornico, kakor tudi v vse ostale socialne politične ustanove. V svobodnih in tajnih volitvah naj delavstvo samo odloči, komu bo zaupalo v upravljanje te svoje ustanove. Delavstvo se zaveda, da so te ustanove njegova last, da ono samo za nje doprinese potrebne žrtve in zato hoče in mora imeti v njih tudi samo odločilno besedo.

5. Naša zahteva gre dalje tudi za tem, naj oblasti s svojimi organi vodijo skrb in kolikor jim je to po zakonu naloženo, tudi vodijo brigo in skrb za izvajanje zaščite, katero naj nepristransko in strogo izvajajo.

Strokovna poročila

Dva milijona

Vsaka resna strokovna organizacija mora napraviti ob koncu leta obračun. Biti mora proti sami sebi odkrita in nič olupševati. Obračun more namreč pokazati uspeh ali pa neuspeh njenega delovanja v preteklem letu. Če bi bil obračun površen ali pa lažniv, bi bila tudi slika o uspehu ali neuspehu lažniva.

Tudi JSZ je napravila tak obračun. Prav zvesto je obhodila vse boje na terenu. Večkrat so bili zelo vroči. Ugotovila je pa, da so bili uspešni. Zasluga za to gre v prvi vrsti voditeljem skupin, ki so vedno in ob vsaki priložnosti izvrševali svojo dolžnost — brez oklevanja. Uspeh strokovnega dela pa dokazuje, da je bilo tudi članstvo v strokovnem pogledu na svojem mestu. Uspehi so mogoči le tam in tedaj, če se more vodstvo opirati na zanesljive člane.

Uspeh strokovnega delovanja JSZ pa tudi dokazuje, da ima JSZ izvežbane funkcionarje. Kajti delovanje na terenu zahteva od vsakogar sposobnost glede poznavanja socialne zakonodaje, poznanja delavskih razmer in razmer v obratih. Nič manj pa ne zahteva tu-

di požrtvovalnosti. Vsak funkcionar se more ves predati svoji nalogi in biti pripravljen vsak čas doprinese žrtve. Le pod takimi pogoji uspeh ne izostane.

Obračun JSZ za leto 1938 je za organizacijo časten. V denarnem efektu se izraža v številki 2.000.000,— din. To se pravi: Po posredovanju JSZ so se v obratih njenim članom in ostalemu delavstvu zvišale plače, in sicer v taki meri, da znaša ta vsota 2.000.000 din. V tej številki so pa upoštevana le tista posredovanja, tista mezdana gibanja, ki jih je izvršila JSZ sama.

JSZ pa je sodelovala pri številnih mezdnih gibanjih v zvezi z drugimi delavskimi strokovnimi organizacijami. Tudi tukaj je postavila svojega moža in priborila delavstvu znatno uspehe.

Zaenkrat poudarjamo le to stran dela JSZ v letu 1938. Reklamo smo že, da je ta uspeh časten. Zavedati se pa moramo, da živimo v težkih razmerah. Zaradi tega bo borba za izboljšanje gospodarskega položaja delavstva vedno težja. Delavstvo bo zmoglo ta boj le, če bo čim bolj enotno in če bo znalo še bolj strniti svojo odorno silo.

Prvo, kar je potrebno, je, da gremo z velikim pogumom v volilno borbo za delavske obratne zaupnike. Delavski obratni zaupniki sicer ne spadajo direktno k delavski strokovni organizaciji. Vendar pa so na mestu in v korist delavstvu le tam, kjer so vzgojeni po delavski strokovni organizaciji in kjer se morejo opirati na delavsko strokovno organizacijo. Ravno zaradi tega spadajo volitve delavskih obratnih zaupnikov med glavne naloge delavske strokovne organizacije. Torej geslo vseh zavednih strokovničarjev je: Obratni delavski zaupnik smo postati le zaveden strokovničar. Zato pa je naša dolžnost, da gremo v borbo za take delavske obratne zaupnike.

Druga naloga je, da strokovno organizacijo še bolj razširimo in poglobimo. Sicer je sedaj neobičajno veliko obrekovanja na JSZ, pritisk na naše člane nezadržan. Slabiči so zaradi tega v zadregi, nekateri odpadajo. Toda za zavednega strokovničarja so take razmere nov pogon za borbo. Véd, da so na delu spletke kapitalizma in njegovi slug, da bi zdobil in uničil najbolj zavedno in neustrašeno delavsko strokovno organizacijo. Strokovničar ve, da se bori za svoj obstoj, za svojo blaginjo tedaj, ko se bori za blaginjo svoje delavske strokovne organizacije.

Če bo vsak storil v tem pogledu svojo dolžnost, potem bo obračun JSZ za leto 1939 še bolj blagoslovljen in plodovit za člane JSZ, kakor je bil v letu 1938.

GRAMOFONSKE PLOŠČE

šlagerje, plesne, narodne, s harmoniko in petjem samo 30 din. Razen tega v zameno tudi stare v račun. Išcite seznam!

Volitve obratnih zaupnikov

V nasprotju s postopkom prejšnjih let je banska uprava volitve obratnih zaupnikov letos razpisala na dva dneva v vseh podjetjih, kjer bomo tudi mi šli na volitve. V nekaj podjetjih so volitve razpisane za 10. februar, v večini pa za 15. februar. Kjer so volitve prijavitelj šele v zadnjih dneh, te sicer še niso določene, bodo pa najbrž prav tako 15. februarja. V nasprotju z volilnim postopkom prejšnjih let je letos povsod določen reden volilni postopek. Reden postopek je posebno tam, kjer bo vložena samo eno lista, zelo lahek, in je takle:

Banska uprava že sama pozove podjetje, da izroči predsedniku volilnega odbora seznam volilcem. Po ta seznam naj gre predsednik v podjetje. Volilni odbor napiše razglase (obrazec 3.) in da na razpolago seznam volilcev. Staviti naj se kandidatna lista, ki naj se vsaj 5 dni pred volitvami nabije tam, kjer je bil prej nabit razglas. S tem so volitve izvršene, če je vložena samo ena kandidatna lista. Kandidati postanejo zaupniki. Nato se napravi zapisnik (obrazec 5.) v 4 izvodih. Vse nadaljnje formalnosti so take, kot pri skrajšanem postopku.

Kjer bo pa več kandidatnih list, se mora izvesti glasovanje. Od Delavske zbornice je treba zahtevati glasovnice

in kuverte. Sporočiti je treba, koliko je volilcev ter koliko in kakšne barve bodo kandidatne liste. Po volitvah se naredi zapisnik (obrazec 6.). Ostali postopek je isti kot pri prejšnjih načinih.

Ker so volitve razpisane po vseh podjetjih za dva dneva, ne bo mogla ne organizacija ne Delavska zbornica pošiljati svojih zastopnikov na volišča. Če bi bilo kje to res potrebno, sporočite centrali ob enem z opisom vseh okoliščin, zaradi katerih bi bila navzočnost zastopnika centrale potrebna. — Centrala bo dala potrebna navodila in po možnosti poslala svojega zastopnika. Predvsem pa opozarjamo, da povsod pravčasno in dobro pripravite kandidatne liste ter izvedete agitacijo za volitve.

Pri vseh nejasnosti se obrnite na centralo, ki bo takoj dala vsa potrebna pojasnila.

Letošnje volitve so izredno važne, zato z vsemi močmi poskrbite, da bo JSZ izšla iz volilnega boja častno!

Krščansko socialistična ideja ni samo za dobre in mirne čase: nesti jo moramo tudi skozi hude dni in jo okrepati v blaginjo slovenskega ljudstva!

(Nadaljevanje s 1. strani.)

pravice do podpore sezonski delavci. Omejitve, ki jih ima nova uredba glede sezonskih delavcev so krivične. Sezonski delavci so namreč brez dela v zimskem času in zaradi nizkih zaslužkov so v velikih potrebah. Naši sezonski delavci so po veliki večini delavci brez vsakega premoženja in navezani samo na redni zaslužek v času sezone. Zato zahtevamo, da se uredba popravi tako, da bodo sezonci imeli pravico do brezposelne podpore vsak čas, kadar so brezposelni in imajo zato potrebno članstvo.

3. Ponavljamo zahteve, da je popraviti pravilnik za volitve delavskih obratnih zaupnikov, ki naj se volijo za najmanj dve leti. S to spremembo bi zaupniki dobili več vpogleda v delo, katerega morajo vršiti kot zakoniti predstavniki delavstva. Poleg tega pa bi imeli manj težav, ker bi se v delo uvedli in bi ne delali napak, zaradi

Odgovornost

Dan za dnem vstaja ob neprestanem kopičenju napadov in sumničenj pred človekom vprašanje skupnostne in osebne odgovornosti, ki je, kakor se zdi vse skupaj, izgubila za veliko večino slovenskih ljudi vso vrednost in tudi vsebino so ji strašno izmalčili.

Moderno poganstvo, ki vedno bolj in bolj sili v ospredje in skuša za vsako ceno zavzeti vsakega posameznika in tudi posamezne zaključene družbe, prinaša s seboj, kar je popolnoma razumljivo, čisto svojsko miselnost in gledanje na svet, probleme, ki se v svetu javljajo, na človeka in njegovo mesto v družbi. Kakor je primisel komunizem s seboj čisto svojsko, krščanstvu popolnoma nasprotno gledanje na probleme človeka in sveta, prav tako je prišel v naše krščanske razmere, ki gotovo prav v sedanjem času niso najbolj idealne, s krščanstvu sovražno doktrino, ga z njo tu pa tam temeljito zamajal in celo pregnal v katacombe. Zdi se nam potrebno še ugotoviti ob tem dejstvu, ki ga pač ne moremo tajiti, kajti dogodki zadnjih dob nam o tem jasno pričajo (predvsem pa zadnja leta), da so vzdržali v tem navalu modernega poganstva, ki je po našem mnenju šele prvi v vrsti, ki jih pripravljajo, samo trdni, do konca s krščanstvom prežeti ljudje, ne pa tisti, ki jim je vse krščanstvo temeljilo v papirnatih časopisnih frazah in so poznali do slednost le na papirju, v časopisu in ob presojanju drugih, sami pa načel, ki so jih predpisovali drugim, niso priznavali in se niso po njih ravnali.

In prav te je poganstvo popolnoma zavzelo in jih do konca izrabilo v svoje namene.

Zdi se nam, da vsak posameznik, predvsem pa še vsak kristjan, ob vsakem svojem koraku prevzema zanj odgovornost, ki je brez dvoma v sožitju ljudi velik in važen motiv. Tu smo morda kristjani v vseh dobah največ grešili. Koliko sumničenj, obsodb in preklestev smo nagrmadili na druge, kako strašno smo naravnost preganjali vsakogar, ki je upal povedati svoje osebno mnenje (do česar je kot kristjan n. pr. imel zraven vsega še vso pravico in celo dolžnost! Pomislimo samo, kaj je napisal nadškof dr. Šarić o avtokritiki!) — nihče ni hotel poznati obzirnosti in zdelo se je, da bo to divjanje pokopalo pod seboj še vse tiste, ki so bili odločeni vztrajati in hoditi resnično po poti, ki jo črta luč Evangelija. Tu se, po našem mnenju, začneja tudi pot čez Golgote, katero mora vsak pravi in resnični katoličan prehoditi. Tako mirno lahko trdimo, da je moderno poganstvo med kristjani našlo prav za prav zelo pripravna tla in jih je večkrat v veliki večini že v prvem navalu zavzelo in prevzelo. Pomanjkanje smisla odgovornosti za vsako dejanje, ki ga storimo kot ljudje ali pa kot člani družbe, ki ga prinaša s seboj tudi moderno poganstvo — to sta bili skupni potezi modernega »človeka« in »kristjana«. In tu je bilo sodelovanje kaj lahko, čeprav je bilo v popolnem nasprotju s Kristusovim naukom.

Če pogledamo v naše slovensko katoliško dogajanje, bomo lahko brez skrbi in težav ugotovili takšna dejstva, ki prav v današnjih dneh prihajajo do vidnega izraza. Poglejmo samo pisanje dela našega slovenskega katoliškega tiska, ki razširja brez vsakega pomisleka neprestano iz dneva v dan in iz tedna v teden neresnice; pogledjmo prizadevanje nekaterih, da bi razbili n. pr. vrste krščanskega delavstva in ga izrabili v svoje namene; pomislimo nekoliko na duhovno nasilje, ki ga skušajo nekateri v našem slovenskem katoliškem občestvu izvajati nad drugimi katoličani pod krinko discipline, pokorščine in podobnih domislje. In ob vsem tem se vprašujemo: Kaj more vse to roditi? Prepričani smo, da gotovo prav nič koristnega in dobrega. In zanimivo je dejstvo, da je ta zaslepljenost in pomanjkanje smisla za odgovornost, ki bi gotovo prav v današnjem težkem času morala urejati in voditi vse naše delo in udeleževanje, prišla že tako daleč, da ne morejo v njej spoznati nevarnosti, ki se nam vedno bolj in bolj približuje in neprestano bolj grozi, da bo zastropila vse naše javno življenje in prizadevanje s svojo krščanstvu in človeku sovražno miselnostjo.

Brez dvoma je prav danes tem bolj potrebno ob takšnih razmerah tudi naprej vzdržati in prav nič oklevati. Pot, ki smo jo doslej hodili od Kreka dalje, je vodila vedno naprej in brez ovinkov. Mnogo ljudi in skupin jo je poskušalo usmeriti tja, kjer bi jo ti posamezniki zaradi svojih koristi ho-

Do naših krajev

Ljutomer

V nedeljo 15. januarja se je vršil občni zbor tukajšnje strokovne skupine. Občnega zbora sta se udeležila tov. Ogrin in tov. Arh kot zastopnika eks-poziture JSZ v Mariboru. Odborniki so podali poročila, prav tako tudi predsednikovega, ki se zaradi bolezni ni mogel udeležiti. Oba zastopnika iz Maribora pa sta dala poročila o delovanju JSZ v preteklem letu. Pri volitvah smo izvolili sledeči odbor: predsednik Lebar Rudolf, Stročja vas 3, tajnik Gorički Martin, Globoka 228, blagajnik Mačun Jožef, Stročja vas 17, odborniki: Semenič Martin, Kamenščak; Mavrič Franc, Stara cesta 44, Ljutomer. — Za sklep je novi odbor izjavil, da bo z vsemi silami delal za to, da se skupina čim bolj dvigne in razširi med vsem okoliškim delavstvom. To naj bi bil odgovor na vse napade na JSZ.

Ljubno

Dne 5. februarja se vrši redni občni zbor skupine žagarjev JSZ v gostilni Mecenovič v Radmirju ob 2 popoldne. Vabljeni ste vsi člani, da se občnega zbora udeležite. Centralo bo zastopal tov. Stane Kovač iz Celja.

Prosimo tudi, da poravnate ta dan zaostalo članarino. Kdor ne bo poravnal članarine za preteklo leto, se mu bo ustavila »Delavska pravica« in ga bomo po občnem zboru izključili. Zavedajte se, da ima organizacija stroške z nami ter je zato dolžnost vsakega člana, da v redu plačuje članarino. Če bomo čakali, da nam bodo začeli pečeni golobje sami leteti v usta, ne bomo nikamor prišli. Vsi moramo delati za enega in eden za vse. Oklenite se tesnejše organizacije. — Blagajnik.

Črna pri Kamniku

V nedeljo 15. januarja smo imeli v gostilni J. Osolnika v Črni redni občni zbor naše skupine. Občni zbor je bil dobro obiskan. Vodil ga je tov. Valentin Slevček. Za njim so podali poročila vsi ostali odborniki. Centralo je zastopal tov. Štefan Pavšič, ki je zbranemu delavstvu razložil pomen občnega zbora ter bodril tovariše k večji složnosti in delavski zavesti.

Nato je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: Kladnik Martin, Romšak Matevž, Rak Anton, Spruk Janez, Senožnik Jožef.

V nadzorstvo so bili izvoljeni: žagar Franc, Slevček Valentin, Resnik Angela. Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da še bolj strnejo svoje vrste ter ne nasedajo raznim vsiljivcem, ker bomo le tako mogli biti kos vsem naporom.

Zagorje

Zahvala. Vsem, ki so ob nesrečni smrti našega očeta spemili na zadnji poti, izrekli najlepšo zahvalo. Prav tako smo dolžni posebno zahvalo duhovščini, zastopstvu rudnika, Jugoslovanski strokovni zvezi, pevskega zbora za zapete žalostinke, darovalcem vencev ter predsedniku JSZ za lepe poslovilne besede ob odprtem grobu. — Žalujoča družina Hribarjeva.

Zahvala. Dolžnost mi je, da se v Vašem listu najpristojneje zahvalim vsem, ki so mene in mojo družino tolažili ob nesrečno umrlem možu. Zahvaljujem se vsem darovalcem vencev, zastopstvu rudnika, duhovščini, obema pevskega zboroma za zapete žalostinke, govorniku g. Slamniku za nagrobnni govor in vsem, ki so pokojnega v velikem številu spemili k večnemu počitku. Vsem naj Bog plača! — Jere Justina.

Nihče od članov naj ne pozabi, da

teli imeti, toda vedno so bila takšna hotenja zastoj in zastoj so se zaletavali v skupnost slovenskega krščanskega delavstva in vseh tistih, ki so se okoli te skupnosti zbrali in združili v resnično homogeno in kompaktno celoto. Res je, da so se ob takih poskusih izvršila tedaj vedno neke vrste čiščenja, ki so pa nam, ki smo se zbirali v občestvu slovenskih krščanskih socialistov, le koristila in naše vrste očištila in okrepila. In prav to je bil po našem mnenju velik blagoslov. Danes prav zato lahko mirno rečemo, da smo načela krščanstva in človekove osebne svobode vedno branili in jih ohranjali novim rodovom tako čista, kakor smo jih iz rok velikega Janeza Evangelista Kreka prejeli!

je v nedeljo 29. januarja ob 9 popoldne v Zadružnem domu redni letni občni zbor, na katerem bo centralo zastopal tov. Lešnik iz Hude jame. Pridite vsi!

Kranj

V nedeljo 29. januarja se bo vršil sestanek za vse delavstvo. Ker pride zastopnik centrale, vabimo posebno vse tekstilno delavstvo, da se sestanka polnoštevilno udeleži. Na programu je potek pogajanj za novo tekstilno pogodbo. Pripeljite tudi neorganizirane! Vsak naš član naj pa izvrši svojo dolžnost. Sestanek se vrši v dvorani gostilne Lukež.

Kamnik

V nedeljo 29. januarja ob 9 popoldne, se bo vršil redni letni občni zbor naše strokovne skupine kovinarjev, v restavraciji »Grajski dvor« (pri Petru) z običajnim dnevnim redom. Ker je tov. Pukšič zadržan, bo centralo zastopal tov. Reberšek iz Maribora. Tovariši in tovarišice, bolj kot kdaj koli je potrebno danes, da pokažemo svojo moč in enotnost. Ne strašimo se groženj ter ne nasedajmo praznim obljubam!

Občni zbor naj bo merilo naše zavdnosti in moči, zato naj vsak član za nedeljo opusti vse drugo ter pokaže s svojo udeležbo, da hočemo Krekovo Jugoslovansko strokovno zvezo braniti proti vsem napadom, pa naj ti prihajajo z desne ali leve. Naj živi močna in borbena JSZ!

Občni zbori krajevnih skupin JSZ

V zadnji številki »Delavske pravice« smo krajevnim skupinam sporočili, naj občne zbere, kateri so bili določeni za nedeljo 22. januarja, prelože na nedeljo 29. t. m. Tako se bodo v nedeljo 29. t. m. vršili redni letni občni zbori pri teh-le krajevnih skupinah:

Strokovna skupina kovinarjev Javornik, zastopnik centrale Srečko Zumer.

Strokovna skupina delavcev Kočevje, zastopnik centrale tov. Štefan Pavšič. Občni zbor se vrši ob 11. uri popoldne v prostorih gostilne Beljan v Kočevju.

Strokovna skupina tekstilnega delavstva šenčur (popoldne), zastopnik centrale Škofič Ciril.

Strokovna skupina gradbenega delavstva Kresnice, in to ob 9 popoldne v prostorih gostilne Vehovec v Kresnicah. Zastopnik centrale Sotler Henrik iz Vevč.

Strokovna skupina gradbenega delavstva Apače, zastopnik centrale Lipnik Rupert.

Strokovna skupina lesnega delavstva Nazarje, zastopnik centrale Jurač Jožko iz Celja.

Strokovna skupina tekstilnega delavstva Otiški vrh, zastopnik centrale Pestotnik Janez (popoldne).

Strokovna skupina lesnega delavstva Slovenjgradec, zastopnik centrale Pestotnik Janez (popoldne).

Strokovna skupina rudarjev v Zagorju, ob 9 popoldne, v dvorani Zadružnega doma, zastopnik centrale Lešnik Lojze.

Strokovna skupina kovinarjev Kamnik, ob 9 popoldne v prostorih restavracije Grajski dvor. Zastopnik centrale Reberšek Karel iz Maribora.

Strokovna skupina lesnega delavstva Rimske Toplice, ob 2 popoldne v prostorih gostilne Majcen v Gračnicah.

Strokovna skupina lesnega delavstva Begunje pri Cerknici, ob 3 popoldne v prostorih gasilne dvorane v Begunjah, zastopnik centrale tov. Borc Mavrič iz Duplice.

Strok. skupina papirničarjev Med-

Ob vsem tem, kar v zadnjem času govorijo ali pišejo o nas, se znova potrjujejo ugotovitve, ki smo jih skušali nekoliko nanizati zgoraj. Ko je na eni strani v borbi proti občestvu slovenskih krščanskih socialistov padel vsak predsodek in vsaka misel na odgovornost za vsa ta počenjanja pred slovensko javnostjo in zgodovino, stojimo mi še bolj vztrajno in odločno na načelih krščanstva in človekovih osebnih pravic, ki jih bomo branili in ohranili nedotaknjene, kajti vse preveč se zavedamo velike odgovornosti, ki smo jo prevzeli nase pred 45 leti, ko smo začeli hoditi pot, ki jo riše Kristusov križ in vodi prav tako preko Golgote, kakor je vodila pred 2000 leti.

Mv.

Javno pozivamo predsednika ZZD pri »Titanus«, da vrne odboru JSZ v Kamniku organizacijski blok za vpi-sovanje nabrane članarine, ker že nekaj mesecev ni obračunal plačane članarine. Izgovor, da bi blok izgubil, po našem mnenju ne more držati ter tega g. Dolenc tudi ni povedal tov. predsedniku, ko je blok prvič od njega zahteval, ampak se je na to spomnil šele na drugi predsednikov opomin. Torej g. Dolenc, blok in denar, ali pa bomo napisali številke in še kaj! — Odbor.

Jesenice

V nedeljo 15. januarja je imela Strokovna skupina kovinarjev na Jesenicah redni občni zbor. Odbor je ostal — z malenkostno spremembo — isti kot doslej. To je pač znak, da članstvo odobrava njegovo dosedanje delo in stališče, od katerega se ne bo premaknil ne odbor ne članstvo. To se je nedvoumno pokazalo, ko je predsednik sporočil članstvu, da je prišla pobuda od jeseniške ZZD, da bi se na tem zboru poskusilo napraviti zblizanje med nami in ZZD. Članstvo je to kategorično in enodušno odklonilo; niti eden se ni izjavil za to. To je pač znak, da delavstvo ne mara zelencev. Preko volje članstva pa ne more iti ne odbor in ne centrala.

Stavbinci

Ljubljana. V nedeljo 29. januarja ob 10 popoldne v prostorih JSZ v Delavski zbornici občni zbor naše skupine. Naša dolžnost je, da se ga v čim-večjem številu udeležimo, obenem pa se pogovorimo o nadaljnjem delu.

vode, zastopnika centrale tov. Toman iz Ljubljane in Pangeršič iz Vevč.

Strokovna skupina delavstva Tržič, v prostorih gostilne Perko ob 9 popoldne, zastopnik centrale Jožko Rozman.

Dalje se bodo vršili sestanki in sicer: Strokovna skupina opekarskega delavstva Radomlje, ob 3 popoldne v prostorih gostilne Cerar v Radomljah, Zastopnik centrale tov. Škof in Čuk Danilo z Viča.

Strokovna skupina tekstilnega delavstva Gameljne, ob 9 popoldne v prostorih gostilne Maček v Sp. Gameljnah.

Strokovna skupina tekstilnega delavstva Kranj, ob 9 popoldne v prostorih gostilne Lukež v Kranju, Zastopnik centrale tov. Škofič iz Jarš.

Na praznik 2. februarja se bo ob 14. vršil občni zbor strokovne skupine lesnega delavstva Preserje pri Kamniku, v prostorih gostilne Kriškar v Preserjih.

V nedeljo 5. februarja t. l. pa se bodo vršili občni zbori:

Strokovna skupina rudarjev v Trbovljah, in sicer ob 16. uri v prostorih Društvenega doma v Trbovljah, zastopnik centrale Diacci Alojzij iz Hude jame.

Strokovna skupina lesnega delavstva Kozarje, ob 14. na Vrhovcih št. 39, zastopnik centrale Ogrin Franc z Vrh-nike.

Strokovna skupina lesnega delavstva Bohinjska Bistrica.

Strokovna skupina tekstilnega delavstva št. Vid, zastopnik centrale Zumer Srečko.

Strokovna skupina tekstilnega delavstva Škofja Loka, zastopnik centrale Jurač Jože iz Celja.

Strokovna skupina oblačilnega delavstva Škofja Loka, zastopnik centrale Bore Mavrič iz Duplice.

Strokovna skupina tekstilnega delavstva Zorman Rudolf iz Šenčurja.

Strokovna skupina delavcev in nameščencev Vič, zastopnik centrale Fajfar Tone.

Strokovna skupina opekarskega delavstva »Opeka«, Vič, zastopnik centrale Štibelj Gasper.

Strokovna skupina lesnega delavstva Ljubno, zastopnik centrale Kovač Stane iz Celja.

PRILIKA za tiste, katerim kolo služi za vsakdanjo potrebo! Dürkopp, Victoria, Wanderer so trpežna in močna kolesa, katerim smo znižali cene tako, da smo omogočili vsakomur nabavo. Izplača se vam priti na Jesenice v trgovino

MARIJA KRAŠOVEC nasproti kolodvora

N naše geslo je: Dobro in poceni!

Razgled po svetu

Središče mednarodnih dogodkov je na španskem bojišču v Kataloniji, kjer trajajo sedaj boji že en mesec dni. V ofenzivi, ki jo je začel general Franco 22. decembra lani, je v enem mesecu prodrl do prve utrjene obrambne črte, na kateri je sedaj osvojil mesta Taragona in Igualada. Na nekaterih mestih se v začetku tedna Francova vojska s svojimi zavezniki prodra do druge obrambne črte, ki se nahaja nekako 25 km pred Barcelono. Republikanske čete dajejo vedno hujski odpor. Močno pa jim primanjkuje orožja in hrane.

Republikanska vlada v Barceloni je imela sejo v ponedeljek nad tri ure. Vlada je sklenila, da še ostane v Barceloni, čeprav je mesto zelo ogroženo. Iz mesta pa so odredili prenos važnih arhivov in ukrenili potrebno za odpotovanje žena in otrok v manj ogrožene kraje. Po vsej Kataloniji je bilo proglašeno obsedno stanje.

Španski zunanji minister del Vayo je na poti iz Ženeve šel v Pariz. Tam je razpravljal s francosko vlado o položaju za primer Francove zmage. Dolgo so razpravljali tudi o vprašanju beguncem, ki beže iz katalonskega ozemlja na Francosko.

Francija je neodločena, kaj naj napravi spricho Francove ofenzive. Ako osvoji Franco Barcelono, bo močno ogrožena tudi Francija, ker je ob Francoski meji zgrajenih po Francovih zavezniških že mnogo letališč. Francosko javno mnenje je močno razburjeno. Vsa levica z radikali je za to, da Francija da vojaško pomoč republikancem in tako zaščiti tudi sebe. Odločitev Francije je največje važnosti za nadaljnji razvoj dogodkov.

Važne odločitve svetovnih dogodkov se pripravljajo tudi na Vzhodu. Kitajska vlada napoveduje, da bo pričela po dosedanjih umikih z ofenzivo. Kitajska vojska šteje sedaj nad en milijon vojakov, ki še niso posegli v borbo. Kitajska se je do sedaj umikala in izvabila Japonce daleč v notranjost dežele. Sedaj pa se kitajska vojska polagoma organizira za odločnejši odpor.

Amerika in Anglija stopata v ospredje na Vzhodu, kjer je drugo važno središče svetovnih dogodkov. Obe sta poslali note Japoncem, kjer se opozarjata, da ne bosta priznali nobene nasilne osvojitve na Kitajskem. Amerika in Anglija vedno bolj podpirata Kitajce z denarjem in orožjem. Verjetno, da bosta ti dve državi energičneje posegli v obrambo svojih interesov pred Japonci, kot to delata v Evropi.

Kaj se godi v Nemčiji? Važna sprememba v nemškem gospodarstvu in politiki se je izvršila s tem, da je gospodarstvenik Schacht zapustil mesto predsednika državne banke. Narodno-socialistični časopisi so zapisali, da je Schacht mož s konservativnimi gospodarskimi nazori, ki nima razumevanja za sodobno narodno-socialistično gospodarsko politiko.

Onemoglo Društvo narodov ne vzbija nobenega zanimanja več. Zborovanje v Ženevi pretekli teden je bilo brezpomembno. Nobenega sklepa ne morejo več napraviti, ki bi imel kako važnost. Za vprašanja na Vzhodu je Društvo brez moči. Anglija in Amerika morata sami skrbeti za to, da ju Japonci ne izženo iz tega dela sveta. Kitajci se za pomoč Društva narodov sploh niso več resno zavzeli. Razgovori v Gdanskem, kjer preganjajo Jude in izdajajo druge tem podobne zakone, so bili mrtvi in protesti samo formalni. O Palestini so poročali Angleži, ki so predlagali o tem vprašanju nove seje. Glavno delo zadnje seje je bilo, kako zmanjšati uradnike in stroške, ker države ne plačujejo več prispevkov.

Delavska PRAVICA
GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Izhaja vsak četrtek popoldne, v primeru praznika dan prej. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22-I. — Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo, Miklošičeva 22-I. Oglasi po ceniku. — Telefon štev. 4948. Številka pošt. čekovnega računa 14.900.

Posamezna številka 1 din. Naročnina: za 1 mesec 4 din, za četrt leta 10 din, za pol leta 20 din, za vse leto 40 din. Zamejstvo mesečno 7 din, letno 70 din.

Urejuje in odgovarja Tone Fajfar v Ljubljani. Izdaja za konzorcij »Delavske pravice« Srečko Žamer, Ljubljana. Tiska Zadržna tiskarna r. z. o. z. v Ljubljani, Tyrševa c. 17 (Maks Blejec)

Bombe, atentati, eksplozije v Angliji so razburile pretekli teden vse angleško javnost. Atentate pripisujejo irskim prevratnim organizacijam. Dejansko pa policija doslej še ni veliko zvedela o ozadjih, ki tiče za temi napadi. Gotovo so pri tem udeležene tudi kake tuje države, ki so že svoj čas pred vojno in med vojno pomagale Ircom, ko so bili v boju z Anglijo.

Kaj bo v primeru vojne v zraku, to je danes vprašanje, o katerem že ces mesec razpravlja vsa angleška javnost. Že do poletja je sklenila vlada zgraditi skupna provizorična zatočišča pred bombnimi napadi. Vlada je v ta namen že naročila 120.000 ton jekla. Načrt vlade, kako misli izseliti žene in otroke iz mest, pa še ni objavljen. Vlada že sedaj opozarja gospodinje, »da ni gotovo, kako bo funkcioniralo razde-

Odkod naj delavstvo pričakuje rešitve

Stojimo pred volitvami obratnih zaupnikov, ki se bodo po želji nekaterih v letošnjem letu vršile v mesecu februarju. Mnenja smo, da je to zadeva delavstva in da si bo delavstvo samo v obratih po svoji uvidenosti postavilo svoje zaupnike.

Zadeva o postavitvi obratnih zaupnikov pa kaže v letošnjem letu čisto novo smer. Prihajajo poročila iz raznih obratov, da so se pričeli zanimati za postavitve obratnih zaupnikov razni ravnatelji in celo šefi sami ter da so že dobili obratvodnje in mojstri navodila, da vplivajo na delavstvo, da bo postavilo in volilo le zaupnike, ki bodo na listi ZZD.

Takšni vplivi so nam že nekoliko poznani, ker so se pojavljali že pred šestimi leti. Delavstvo je moralo takrat prenašati velike žrtve, marsikje klovniti takšnemu pritisku. Velika večina delavstva pa je bila odločna in si ni pustila postavljati zastopnikov in zaupnikov od zgoraj navzdol. Mnogi izven delavskih vrst so tudi mnenja, da bi bilo pač najbolje, da se delavstvo izneveri svobodnim strokovnim organizacijam in se opredeli za tiste, katerih

ljevanje živile v primeru vojne. Zato svetuje že sedaj nabavo večjih zalog živile.

Večje prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo je značilno za naš čas in smer evropske politike. Italijanski zunanji minister Ciano, ki je bil pretekli teden v Jugoslaviji in se je v ponedeljek vrnil, je izjavil, da je zelo zadovoljen z bivanjem v Jugoslaviji. »Uspeh razgovorov je zelo pomemben za pomiritev tega dela Evrope.« Jugoslavija je obljubila Italiji, da bo za primer vojne nevtralna. Italijanski časopisi so ob tej priliki napovedali, da se bo začela večja trgovina med Italijo in Jugoslavijo. Italija se predvsem zanima za naše rudarstvo. Italija ponuja zgraditev novih železnic in cest. Govore, da bo Italija zgradila v naši državi veliko avtomobilsko tovarno. Italija ponuja izvedbo elektrifikacije nekaterih železniških prog. Dalje hoče Italija ustanoviti tudi veliko banko, ki bo vse te trgovske zveze finančno vodila. Doslej smo vodili glavno trgovino le z Nemčijo.

vodstvo je v rokah visokih gospodov. Pritisk postaja vedno močnejši, neki gospodarski krogi se že veselijo, da bodo zginile s površja strokovne organizacije, ki so se drzile neustrašeno braniti delavske koristi.

Kakšno stališče misli zavzeti k temu vsiljevanju naše delavstvo, je težko reči. Mnogi menijo, da delavci ne bi ničesar imeli proti temu, da jim postavljajo zaupnike delodajalci, če obenem seveda pristanejo na to, da imenuje delavstvo njihove zastopnike in funkcionarje v TOI, Zvezi industrijev in drugod. To merilo pa v današnji svobodni dobi ne pride do pravega izraza. Zato je nujno, da delavstvo nekoliko bolj razmišlja o teh stvarih, posebno še o tem, kdo naj zastopa delavstvo proti podjetnikom, ko se mu v nešteti primerih nalagajo protizakonite kazni, ko se mu odtrgava za služek dan za dnem, ko ne prejema zakonitih nadurnih doklad itd. Delavci, ali mislite, da vam bodo gospodje ravnatelji postavili take zaupnike, ki bodo branili koristi delavstva? Ali se zavedate, kakšna usoda čaka delavstvo, če bo dosežen cilj nekaj ljudi?

Važno za naše rudarje v Nemčiji

Rudar F. F. je bil več let zaposlen v nemških rudnikih. Leta 1935. je bil reduciran. Vrnil se je v domovino. Za zavarovanje, katerega je tekem let pridobil v Nemčiji (pri Ruhrknappschaft v Bochumu) se ni zanimal in prosil, da mu nemške bratovske skladnice dovolijo plačevanje prostovoljnih prispevkov, da bi tako zavaroval pravice iz naslova tega zavarovanja. Te pravice so mu tedaj ugasnile.

Dobil je delo doma in to zopet v rudniku. Delal je nekaj več kot tri leta. Na podlagi socialne-zavarovalne pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo, ki pravi, da delavcu rudarju, kateri vstopi v delo v naših rudnikih in je ponovno tri leta zavarovan za starost, onemoglost in smrt pri naših bratovskih skladnicah, ožive zopet pravice iz zavarovanja v Nemčiji.

F. F. je zato prosil Ruhrknappschaft v Bochumu, da mu na podlagi našega zavarovanja, s katerim si je zopet oživil pravice iz nemškega rudarskega

zavarovanja le te prizna. Ruhrknappschaft bi mu te pravice tudi priznal, toda F. F. se po redukciji v letu 1935., ko je odšel iz Nemčije, ni prijavil nemškemu rudarskemu zavarovanju, da bi mu ta dovolil plačevanje prostovoljnih prispevkov, s katerimi bi poleg navedenega mogel ohraniti pravice iz naslova nemškega rudarskega zavarovanja.

Rudar je tedaj po vsej verjetnosti iz nepoučenosti naredil usodno napako, ker ni uredil pri Ruhrknappschaft v Bochumu, da bi plačeval prostovoljne prispevke, kljub temu, da je izpolnil ostale pogoje, mu rente oz. pokojnine v Nemčiji zato niso priznali.

Vsi, kateri so na takih vprašanjih kakor koli prizadeti, naj se prej dobro informirajo in to čim prej, kakšni so tozadevni predpisi. Radi takih napak gredo našim ljudem v nič pokojnine, ki bi jih bili na svoja stara leta tako nujno potrebni.

Šoferska organizacija „Volan“

K normaliziranju razmer šoferskih uslužbencev

Časopisje je poročalo, da so bili pred kratkim storjeni koraki, ki bodo v prihodnje urejali šoferski poklic glede učne dobe in priznanja poklicnega šoferskega stanu, pridobivanje obrtnih listov itd. V glavnem bo dovoljeno izvrševanje šoferske službe le tistim, ki bodo priznani za poklicne šoferje. Nepoklicni bodo pa lahko upravljali in vozili le svoja lastna vozila. Tak korak je hvale vreden in vrednost take odredbe se bo šele pokazala, če se bo resnično izvajala, kadar je zamišljena. Na ta način bo končano s staro in zgrešeno prakso. Od tega bi bila dvojna korist: na eni strani bi dobivala državna vojna sila izkušene pilote in šoferje, na drugi strani pa bi se zagotovil življenjski obstoj poklicnim šoferjem. Šoferski poklic je bilo do danes le pomoček, da so lastniki avtomobila zniževali režijske stroške za svoja vozila. Z novo uredbo pa bi moralo biti izkoriščanja konec, ker bi se mo-

ralo šofersko delo ceniti po svoji težavnosti, utrudljivosti in odgovornosti. Doslej so stali šoferji v vrstah najslabše plačanih delavcev, poleg tega niso poznali nobene omejitve delovnega časa, pač pa šikaniranje in nerazumevanje. So sicer izjeme, toda zelo redke, in le tam se je izkazala vrednost in odgovornost poklicnega šoferja. Res je nekaj šoferjev, ki dosežejo plačo 1500—1800 din, toda te dinarje morajo težko preplačati z neprestanim delom; po 20 do 30 ur in še več morajo brez pravega počitka in hrane predsedeti v svojem vozilu. Kaj takega morejo zdržati le malo časa. Konec je popo!na onemoglost in nespo- sobnost za delo.

Tak način dela je kvaren za delavca, njegovo družino, delo in za občo korist. Delodajalci bi morali imeti več človeškega čuta in odgovornosti do so- človeka in družbe — pa tudi do lastnega vozila. Načelo, iztisniti iz svojega vozila in vozača zadnjo kapljo sile, pomeni uničiti vozilo in vozača. Taki

Izjava

Na prošnjo priobčujemo:

Zvedel sem, da je »Akademska zveza« zahtevala od SKAD »Zarje«, da postavi mene in dva druga tovariša, ki smo baje pri volitvah v strokovne klube na univerzi glasovali proti listam katoliških akademikov, pred razsodišče. Ob tej zahtevi se mi zdi potrebno Akademski zvezi pojasniti javno nekaj stvari in s tem opozoriti slovensko javnost na duhovni pritisk, ki ga nekateri v slovenskem katoliškem občestvu skušajo izvajat nad drugimi.

Volitve v strokovne klube na univerzi so strogo tajne in skrutinatorji jamčijo za tajnost glasovanja. Ne morem torej razumeti, kako je Akademska zveza mogla ugotoviti, za katero listo sem pri volitvah v strokovni klub slovenskih medicincev glasoval. Stavljam Akademski zvezi javno vprašanje: **kdo ji je sporočil, da sem glasoval pri volitvah v strokovni klub medicincev za katoliški listi nasprotno listo?**

K mojemu nastopu na občnem zboru strokovnega medicinskega kluba pripominjam samo sledeče: Nastop nekaterih tovarišev iz katoliških akademskih društev je bil tako ponižujoč za slovenske katoliške akademike, da sem čutil dolžnost, da proti takšnemu nastopu v imenu nekaterih katoliških akademikov, ki smo bili na občnem zboru navzoči, protestiram. Izjavljam pa, da nisem v svojih izjavljanih niti z besedico omenil, da bom glasoval za nasprotno listo, ki je bila zraven vsega še kompromisna in ji je bil častni predsednik g. dekan dr. J. Plečnik. Prepričan sem, da je glasovanje pri tajnih volitvah v strokovni klub moja čisto osebna zadeva, ki ne spada v kompetenco nikogar drugega, kakor moje osebne odločitve! Zdi se mi, da je takšna odločitev čisto v smislu načel demokracije, ki so jo tudi slovenska katoliška akademska društva doslej vedno branila in zastopala.

Proti takšnemu postopanju Akademiske zveze najodločneje protestiram in izjavljam, da se kljub vsemu še smatram za člana slovenskega katoliškega občestva in Zarjana.

Uredništvu Delavske pravice se za naklonjenost prav lepo zahvaljujem.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1939.

Musek Vitko.

Iz centrale

Če kateri zastopnik na seji vodstva ni pri blagajni dobil povrnjenih potnih stroškov, naj to sporoči centrali ali pa naj skupina na obračunu članarine napiše in izplača.

Za pristopne izjave prosimo malo potrpljenja, ker bomo kmalu dobili iz tiskarne novo pošiljko.

Ker so nam članske legitimacije pošle, smo dali v tisk nove. Te smo nekoliko izpopolnili, in sicer imajo na drugi strani prostor za žig in podpis skupinskega predsednika in tajnika. Skupine opozarjamo, da preden članu izročite legitimacijo, to podpišeta tudi predsednik in tajnik.

Iz uredništva

Notico, katero smo priobčili v zadnji številki »Delavske pravice« pod naslovom »Zvišanje draginje in rudarji TPD«, smo prejeli od Delavske zbornice s prošnjo, da jo priobčimo.

PRIHRANKE

vlagajo delavci v Prvo delavsko hranilnico in posojilnico v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22/I.

Oglašujte v »Del. pravici«!

računi so neovrgljiv znak sebičnosti. Uredba bo mogla te krivdnosti odpraviti le, če ne bo zadevala samo šoferski naraščaj, ampak vse šoferje. Te je treba uvrstiti na stopnjo pravih poklicnih šoferjev. Do tega so upravičeni vsi usposobljeni šoferji, ki jim je to delo njihov glavni življenjski poklic in s katerim se preživljajo. To vprašanje je treba v prvi vrsti rešiti.